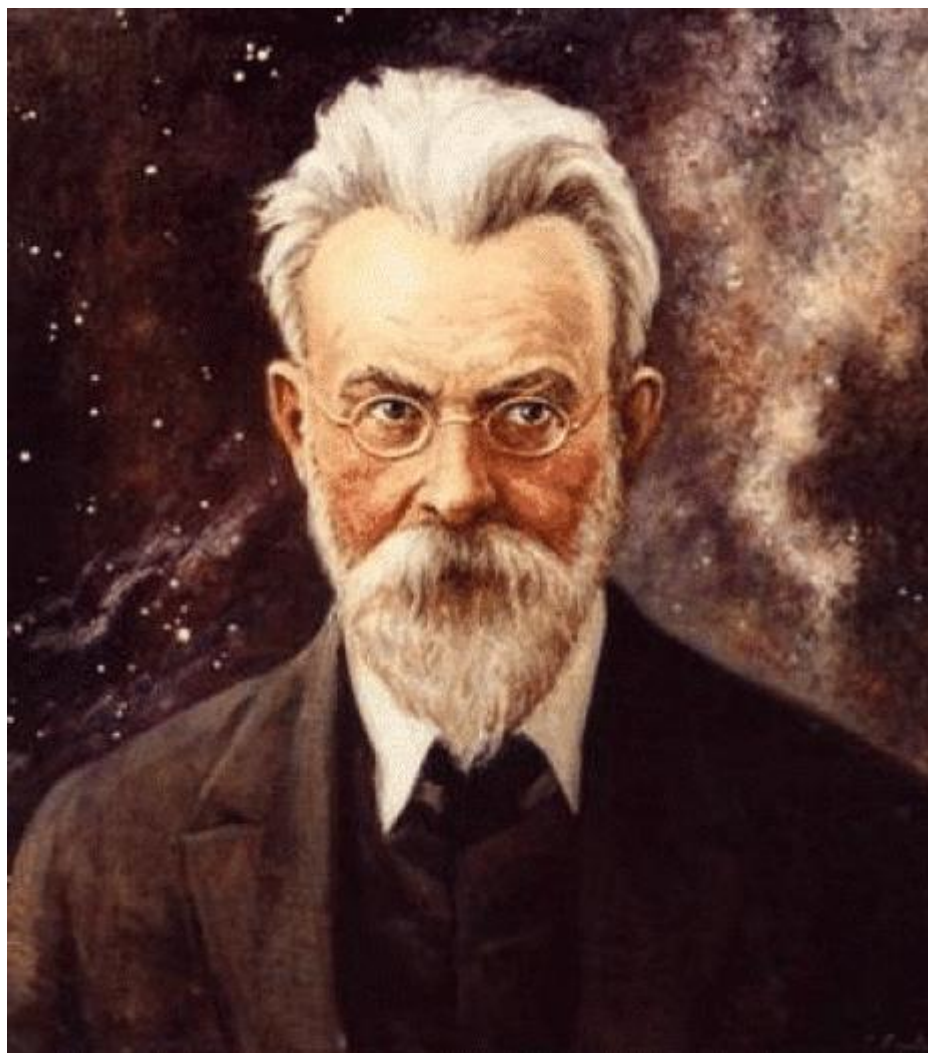

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТРАНСПОРТНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

БІБЛІОТЕКА

Провідник у царство ноосфери

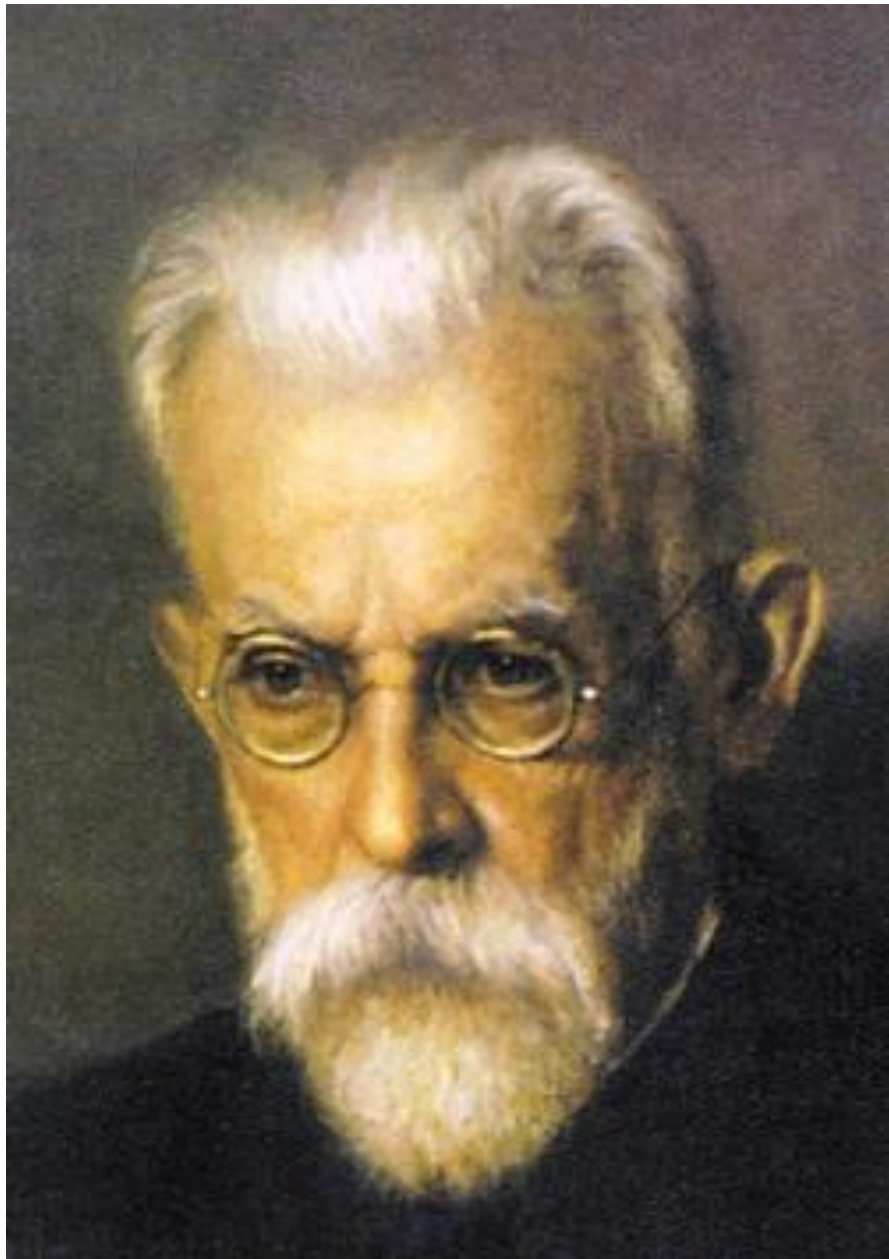
До 160 –ряччя від дня народження Володимира Івановича
Вернадського

Бібліографічний покажчик

КИЇВ 2023

Провідник у царство ноосфери : до 160–річчя від дня народження Володимира Івановича Вернадського : бібліографічний покажчик / НТУ, Бібліотека ; укладач зав. інформаційно-бібліографічним відділом Л. В. Колісник. – Київ : НТУ, 2023. – 18 с.

Бібліографічний покажчик “Провідник у царство ноосфери” знайомить читачів з науковою спадщиною В.І. Вернадського і літературою яка розкриває інтелектуального титана ХХ століття не лише як ученого, організатора науки, а й громадянина, політика, пересічної особистості.

Видатний природознавець, мінералог і кристалограф, основоположник геохімії, біохімії, радіології, вчення про біосферу, котрий відкрив таїну часу і простору, талановитий організатор науки, перший президент Української академії наук. Він розробив ґрунтовний план діяльності Академії наук, започаткував численні напрями наукових досліджень, згуртував плеяду відданих науці людей, проводив широку культурно-просвітницьку роботу. Його наукові досягнення порівнюють з напрацюваннями Ісаака Ньютона, Чарльза Дарвіна і Альберта Ейнштейна. Занадто глобальні були відкриття Володимира Вернадський для всього людства.

Народився В.І. Вернадський 12 березня 1863 р. в Петербурзі в сім'ї професора політичної економії та статистики.

Рід Вернадських був тісно пов'язаний з українською історією та культурою. Литовський шляхтич Верна бився колись у війську Богдана Хмельницького проти поляків. Починаючи з прадіда, предки вченого були запорозькі козаки. Дядько по матері — одним із фундаторів Кирило-Мефодіївського братства.

У 1885 р. В. Вернадський закінчив Петербурзький університет; з 1890 р. — приват-доцент, з 1898 по 1911 р. — професор мінералогії та кристалографії Московського університету.

З 1914 р. — директор Геологічного і мінералогічного музею Петербурзької АН.

У 1917 р. після діагнозу лікарів — сухоти — В. Вернадський переїздить з Росії в Україну. З жовтня 1917 по березень 1921 р. — український період його діяльності.

В. Вернадський був одним з головних ініціаторів створення АН УРСР (1919) і став першим її президентом, а також — одним із фундаторів першої в Україні Державної публічної бібліотеки (нині — Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського).

Як і в модель створеної Академії, так і в модель бібліотеки він заклав організаційні принципи установ загально-національного і світового значення, зокрема, бібліотека мала бути триєдиним комплексом — бібліотечним, інформаційним, освітнім. В.Вернадський вникав у всі деталі бібліотечної справи: від обміну літературою, організації читальних залів і каталогів до наукової бібліотечної роботи. Особисто займався комплектуванням, закупівлею бібліотечних колекцій, організацією передачі Національній бібліотеці бібліотек закритих установ, видачею охоронних грамот для бібліотек, посилав гінців за кордон для пошуків і закупівлі найновішої літератури чи рукописів та стародруків. Концепція Національної бібліотеки була викладена у "Відозві від Тимчасового Комітету для заснування Національної бібліотеки Української Держави в Києві". Спеціальним завданням ставилося закласти українське відділ (Україніка), присвячений літературі про Україну та український народ, і в ньому збирати все, що друкувалося будь-коли і будь-де українською мовою, літературу, писану всіма мовами про історію і культуру українського народу, про народи, які живуть на території України, про природу України та ін. На основі записки Вернадського розроблено й прийнято Статут бібліотеки. Встановлювалась загальнодоступність і безплатне користування бібліотечними фондами. До обов'язків бібліотеки входила підготовка зведеного каталогу, де б були відображені книжки всіх книгозбірень України. На неї поширювалися всі пільги, що передбачалися для Академії. З ініціативи В. Вернадського було встановлено, що Національна бібліотека одержує безплатно по два примірники всіх видів видань з усіх друкарень України.

У Києві він створив першу всесвітньо відому школу біогеохімії та заснував національний мінералогічний музей при АН України. В Україні висунув наукові проблеми практичного значення (проблема живої речовини, за допомогою якої він розкрив сенс свого вчення про біосферу та ноосферу). Автор близько 400 праць: «Очерки геохимии» (1924, 1927), «Биохимические очерки» (1922—1932, 1940), «Опыт описательной минералогии» (1908—1922), «История минералов земной коры» (1923—1936), «Декілька слів про ноосферу» (1944) та ін. Лауреат Державної премії СРСР (1943). Академік АН УРСР з 1919 р., член Чехо-Словацької АН з 1926 р., Паризької АН з 1928 р. та багатьох вітчизняних й іноземних наукових товариств. В. Вернадський один з основоположників геохімії, генетичної мінералогії, біогеохімії, засновник вчення про біосферу і ноосферу. Багато досліджень ученого присвячені наукознавству та філософії природознавства. Помер 6 січня 1945 р. Похований у Москві.

Академія наук СРСР у 1945 році установила грошову премію та золоту медаль імені В. І. Вернадського. Починаючи з 1973 року НАН України встановлена також премія імені В. І. Вернадського, а з 2003 р. — Золота медаль імені В. І. Вернадського Національної академії наук України.

Іменем ученого названо гірський хребет у східній частині Антарктиди (1964 р.). Довжина його понад 400 км, висота 1600 м.

Українська антарктична станція "Академік Вернадський" (заснована в 1996 році)

У 1973 році його іменем названо бульвар у Києві (Академмістечко), у 1981 році йому споруджено пам'ятник.

Національним банком України в обіг випущена ювілейна монета номіналом 2 гривні, присвячена академіку Вернадському.

Портрет Володимира Вернадського розміщено на банкноті номіналом 1000 грн

На честь науковця названо астероїд 2809 Вернадський

У 2000 році на всеукраїнському шоу "Людина року" вченому, за його заслуги перед вітчизняною і світовою наукою, та людством було присвоєно звання "Людина століття".

В 2013 року Google відзначив 150 років від дня народження Володимира Вернадського святковим логотипом. На головній сторінці пошукового сервісу розмістили дудл у вигляді малюнків, які символізують сфери наукових інтересів науковця та його портрет.

В Дніпрі, Запоріжжі, Львві, Конотопі існують вулиці Володимира Вернадського.

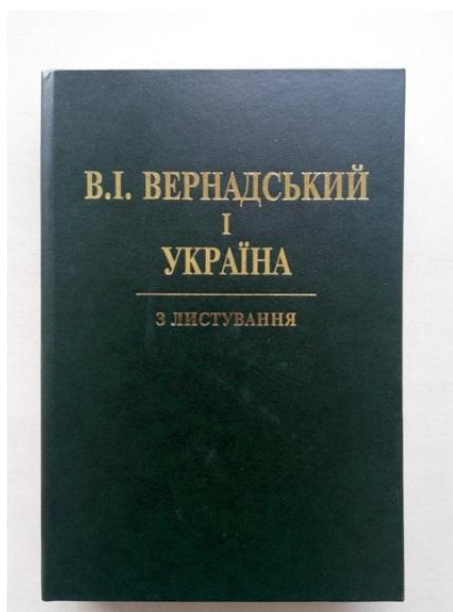
З 2015 року в Дніпрі проходить щорічний інженерний конкурс Vernadsky Challenge з призовим фондом у 2 млн гривень у якості гранту на розвиток проєктів молодих винахідників.

Вибрані наукові праці академіка В.І. Вернадського. Т. 1.: Володимир Іванович Вернадський і Україна. – Київ : Друкарня НБУВ, 2011. – 698 с.

Видання є першим томом ювілейної серії «Вибрані наукові праці академіка В.І. Вернадського», ініційованої Національною академією наук України і присвяченої 150-річчю від дня народження вченого. Перший том серії — «Володимир Іванович Вернадський і Україна» представлений в двох книгах: книга перша — «Володимир Іванович

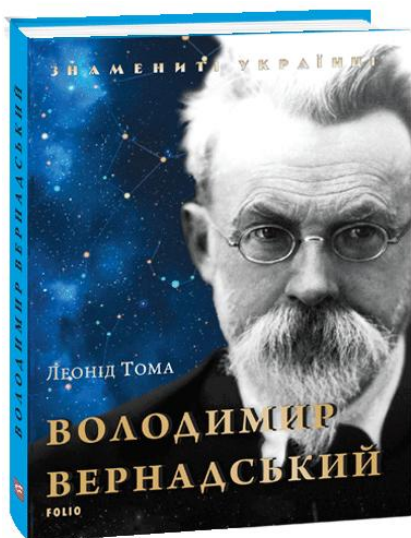
Вернадський і Україна. Науково-організаційна діяльність (1918–1921)», книга друга — «Володимир Іванович Вернадський і Україна. Вибрані праці».

В.І. Вернадський і Україна: з листування. У 2-х книгах. - Київ: Друкарня НБУВ, 2019. – 1040 с.

Видання «В. І. Вернадський і Україна : з листування» у 2-х книгах продовжує тематику «Володимир Іванович Вернадський і Україна», започатковану у низці томів серії «Вибрані наукові праці академіка В. І. Вернадського». Представлений у виданні епістолярний матеріал репрезентує листування В. І. Вернадського як з діячами науки та культури, які жили і працювали в Україні, так і з іншими вченими, з якими Володимир Іванович контактував з

питань розвитку науки та освіти в Україні, а також з членами своєї родини, описував у своїх листах українські події або висловлював свої думки про них. Листування репрезентовано трьома блоками – приватно-діловим, офіційним та родинним. Друга книга містить приватно-ділове листування кореспондентів, прізвища яких починаються на літери К–Я. А також розділи з офіційним та родинним листуванням. Переважна більшість листів публікується уперше.

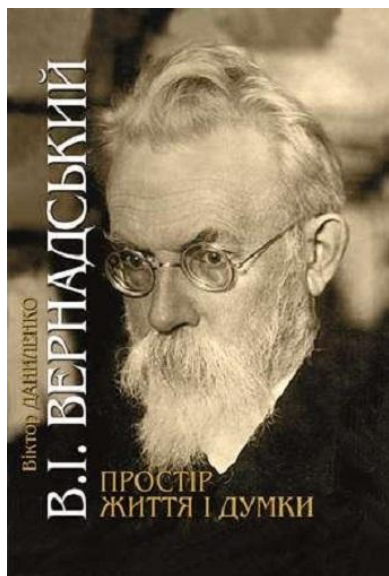

Леонід Тома. Володимир Вернадський.- Харків: Фоліо, 2018. – 128 с.

В історії науки важко уявити вченого, який би зробив так багато для людства, як Володимир Вернадський. Природознавець, філософ, основоположник генетичної мінералогії, біогеохімії, радіогеології, вчення про живу речовину, теорії ноосфери як якісно нового стану розвитку біосфери, він був «хрещеним батьком» багатьох науково-дослідних інститутів, музеїв, наукових шкіл, організатором і першим

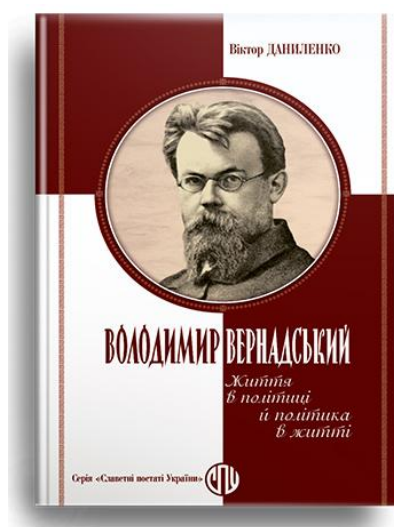
президентом Української академії наук, захисником академічних свобод,

принципів демократії, справедливого розв'язання національного питання в Україні.

Даниленко В.М. В.І. Вернадський. Простір життя і думки. – Київ: Академперіодика, 2019. – 352 с.

Монографія В. Даниленка «В.І. Вернадський. Простір життя і думки» — найбільш сучасне об'єктивне висвітлення цієї непересічної постаті в світлі новітніх тенденцій історичної біографістики європейського виміру. Разом із щоденниками самого Володимира Вернадського (1917–1921 рр.), вперше опублікованими в Україні 1994 р., саме ця книга може сприяти створенню цілісного, комплексного уявлення, відтворення особистісного портрета В.І. Вернадського не лише як ученого, організатора науки, а й громадянина, політика, пересічної особистості.

Даниленко В.М. Володимир Вернадський. Життя в політиці й політика в житті. – Київ: Парламентське видавництво, 2019. – 512 с.

У книзі Віктора Даниленка розкривається історія життя та багатогранної діяльності Володимира Івановича Вернадського, ім'я якого посідає одне з найпочесніших місць у світовій науці. Увага читача акцентується на громадсько-політичній діяльності вченого, якою він займався у проміжках між науковою працею. Натомість політика займалася ним постійно. В дореволюційній Росії він був під контролем царської охранки, а в радянській Росії ніколи не випадав з поля зору чекістів. Ким же і яким був «український, російський і радянський» вчений, інтелектуальний титан ХХ століття, громадянин Росії і великий син України в політичному плині історичного часу?

Видання розраховане на широке коло читачів, усіх, хто цікавиться історією України, її науки і культури.

Бібліографія В. І. Вернадського

В. І. Вернадський і Україна: з листування. У 2 кн. Кн. 2: К-Я. Офіційне. Родинне / упоряд. С. М. Кіржаєв [та ін.], ред. А. Г. Загородній [та ін.] ; Національна академія наук України [та ін.]. – Київ, 2019. – 1037 с.

В. І. Вернадський і Україна: з листування. У 2 кн. Кн. 1: А-І / упоряд. С. М. Кіржаєв [та ін.], ред. А. Г. Загородній [та ін.] ; Національна академія наук України [та ін.]. – Київ, 2018. – 568 с.

В. И. Вернадский и Крым: люди, места, события... / М. В. Багров, В. Г. Ена, В. В. Лавров, . – К : Либідь, 2004. – 310 с. : ил., фото Калягина А. М.

Вибрані наукові праці академіка В. І. Вернадського. Т. 7: Праці з геохімії та радіогеології. Кн. 2 / ред. Е. В. Соботович [та ін.], уклад. Е. В. Соботович [та ін.] ; НАН України, Комісія з наук. спадщини академіка В. І. Вернадського, Ін-т геохімії навколишнього середовища. – К. : Фенікс, 2012. – 665 с.

Вибрані наукові праці академіка В. І. Вернадського. Т. 4: Геохімія живої речовини. Кн. 2 / ред. Е. В. Соботович [та ін.], уклад. І. А. Акімов [та ін.] ; НАН України, Комісія з наук. спадщини академіка В. І. Вернадського, Ін-т зоології ім. Шмальгаузена, Ін-т геохімії навколишнього середовища. – К. : Велес, 2012. – 575 с.

Вибрані наукові праці академіка В. І. Вернадського. Т. 8: Праці з історії, філософії та організації науки / ред. А. С. Онищенко [та ін.], уклад. О. С. Онищенко [та ін.] ; НАН України, Комісія з наук. спадщини академіка В. І. Вернадського. Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Ін-т історії України. – К. : Фенікс, 2012. – 657 с.

Вибрані наукові праці академіка В. І. Вернадського. Т. 10: Бібліографія праць В. І. Вернадського. Література про життя та діяльність / ред. А. С. Онищенко, уклад. О. С. Онищенко ; НАН України, Комісія з наук. спадщини академіка В. І. Вернадського. Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Ін-т історії України. – К. : Інтертехнодрук, 2012. – 603 с.

Вибрані наукові праці академіка В. І. Вернадського. Т. 6: Історія природних вод. Кн. 1: Водневисті мінерали / ред. В. М. Шестопапов [та ін.], уклад. В. М. Шестопапов [та ін.] ; НАН України, Комісія з наук. спадщини академіка В. І. Вернадського, Ін-т геологічних наук. – К. : Фоліант, 2012. – 753 с.

Вибрані наукові праці академіка В. І. Вернадського. Т. 7: Праці з геохімії та радіогеології. Кн. 1 / ред. Е. В. Соботович [та ін.], уклад. Е. В. Соботович [та ін.] ; НАН України, Комісія з наук. спадщини академіка В. І. Вернадського, Ін-т геохімії навколишнього середовища. – К. : Фенікс, 2012. – 821 с.

Вибрані наукові праці академіка В. І. Вернадського. Т. 3: Хімічна будова біосфери землі та її оточення / ред. С. В. Волков [та ін.], уклад. Л. С. Лисюк [та ін.] ; НАН України, Комісія з наук. спадщини академіка В. І. Вернадського, Ін-т загальної та неорганічної хімії імені В. І. Вернадського. – К. : Фоліант, 2012. – 665 с.

Вибрані наукові праці академіка В. І. Вернадського. Т. 6: Історія природних вод. Кн. 2: Досвід гідрохімії і геохімії вод землі. Статті. Коментарі / ред. В. М. Шестопалов [та ін.], уклад. В. М. Шестопалов [та ін.] ; НАН України, Комісія з наук. спадщини академіка В. І. Вернадського. Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Ін-т геологічних наук. – К. : Фоліант, 2012. – [434] с.

Вибрані наукові праці академіка В. І. Вернадського. Т. 4: Геохімія живої речовини. Кн. 1 / ред. І. А. Акімов [та ін.], уклад. І. А. Акімов [та ін.] ; НАН України, Комісія з ім. І. І. Шмальгаузена, Ін-т геохімії навколишнього середовища. – К. : Велес, 2012. – 503 с.

Вибрані наукові праці академіка В. І. Вернадського. Т. 2: Володимир Іванович Вернадський. Листування з українськими вченими. Кн. 2: Листування А-Г, ч. 1: Д-Н / ред. А. С. Онищенко, уклад. О. С. Онищенко ; НАН України, Комісія з наук. спадщини академіка В. І. Вернадського. Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Ін-т історії України. – К. : Інтертехнодрук, 2012. – 741 с.

Вибрані наукові праці академіка В. І. Вернадського. Т. 2: Володимир Іванович Вернадський. Листування з українськими вченими. Кн. 1: Листування А-Г / ред. А. С. Онищенко, уклад. О. С. Онищенко ; НАН України, Комісія з наук. спадщини академіка В. І. Вернадського. Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Ін-т історії України. – К. : Інтертехнодрук, 2011. – 823 с.

Вибрані наукові праці академіка В. І. Вернадського. Т. 9: Володимир Іванович Вернадський. Щоденники (1917-1921) / ред. А. С. Онищенко [та ін.], уклад. О. С. Онищенко [та ін.] ; НАН України, Комісія з наук. спадщини академіка В. І. Вернадського. Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Ін-т історії України. – К. : Інтертехнодрук, 2011. – 327 с.

Вибрані наукові праці академіка В. І. Вернадського. Т. 2: Володимир Іванович Вернадський. Листування з українськими вченими. Кн. 2: Листування А-Г, ч. 2: О-Я / ред. А. С. Онищенко, уклад. О. С. Онищенко ;

НАН України, Комісія з наук. спадщини академіка В. І. Вернадського. Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Ін-т історії України. – К. : Інтертехнодрук, 2012. – 691 с.

Вибрані наукові праці академіка В. І. Вернадського. Володимир Іванович Вернадський і Україна . Т. 1: Володимир Іванович Вернадський і Україна. Кн. 1: Науково-організаційна діяльність (1918-1921) / ред. А. С. Онищенко, уклад. О. С. Онищенко ; НАН України, Комісія з наук. спадщини академіка В. І. Вернадського. Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Ін-т історії України. – К. : Друкарня НБУВ, 2011. – 698 с.

Вибрані наукові праці академіка В. І. Вернадського. Володимир Іванович Вернадський і Україна . Т. 1: Володимир Іванович Вернадський і Україна. Кн. 2: Вибрані праці / ред. А. С. Онищенко, уклад. О. С. Онищенко ; НАН України, Комісія з наук. спадщини академіка В. І. Вернадського. Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Ін-т історії України. – К. : Друкарня НБУВ, 2011. – 583 с.

Горкіна Лариса Павлівна. Нариси з історії політичної економії в Україні: Остання третина ХІХ- перша третина ХХ ст. : / про Вернадського, М. Бунге, М. Зібера, А. Антоновича, Є. Слуцького, В. Косинського, М. Туган-Барановського та ін. // Л. П. Горкіна. – К. : Наукова думка, 1994. – 243 с

Даниленко Віктор. Володимир Вернадський: віхи життя і творчості / В. Даниленко ; НАН України, Ін-т історії України НАН України. – К. : Вінниця : Нілан - ЛТД, 2014. – 296 с.

Читання академіка В. І. Вернадського. Вип.1 / ред. А. Г. Загородній ; Національна академія наук України, Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського. – Київ : НБУВ, 2019. – 131 с. : портр.

Шаров І. 100 видатних імен України / І. Шаров ; відп. за вип. М. І. Шпаковитий. – К. : Видавничий дім "Альтернативи", 1999. – 503 с.

Статті з періодичних видань

Академік Володимир Іванович Вернадський : Ювілейна сесія Загальних зборів Національної академії наук України, присвячена 150-річчю від дня народження академіка В. І. Вернадського // Вісник Національної академії наук України. – 2013. – № 4. – С. 3-19.

Багров М. В. Українські паралелі академіка В. І. Вернадського / М. В. Багров, Б. О. Вахрушев, О. Б. Швець // Український географічний журнал. – 2013. – № 2. – С. 4-7.

Бак В. Етичні аспекти вчення Вернадського про живу речовину / Вікторія Бак // Біологія. – 2014. – Вересень (№ 18). – С. 21-31 .

Бевз Т. Науковий світогляд - методологічна основа творчості Володимира Вернадського / Т. Бевз // Світогляд. – 2013. – № 1. – С. 20-30.

В. І. Вернадський - вчений, мислитель, організатор науки / А. Г. Загородній [и др.] // Вісник Національної академії наук України. – 2013. – № 3. – С. 8-37.

Вергунов Віктор Вітчизняна аграрна наука від Вернадського до Патона / Віктор Вергунов // Віче. – 2012. – № 3. – С. 46-47.

Видатні економісти. Іван Васильович Вернадський // Економіка в школах України. – 2017. – № 1. – С. 18-22.

Володимир Вернадський. Життя і творчість, пов'язані з Україною // Світогляд. – 2013. – № 5. – С. 22-31.

Гальчинський Анатолій. Принципи ноогенези в контексті вчення В. Вернадського / А. Гальчинський // Економіка України. – 2010. – № 5. – С. 16-29.

Голубець М. І. Кілька постулатів академіка В. І. Вернадського як заповіт всесвітньому людству на XXI століття (з погляду еколога) / М. І. Голубець // Вісник Національної академії наук України. – 2012. – № 10. – С. 12-25.

Гринів Л. С. Розвиток ідей В. І. Вернадського в новітній економічній науці / Л. С. Гринів // Вісник Національної академії наук України. – 2013. – № 7. – С. 44-52.

Даниленко Віктор Михайлович. Суспільно-політичні орієнтири Володимира Вернадського / Віктор Михайлович Даниленко // Вісник Національної академії наук України. – 2020. – № 3. – С. 3-13.

Дедуш О. Явище "національна ідентичність" у координатах ноосферної концепції Володимира Вернадського / О. Дедуш // Народна творчість та етнологія. – 2018. – № 3(травень-червень). – С. 79-84.

Дубровіна Любов Андріївна. Академік В.І. Вернадський і заснування Української академії наук / Любов Андріївна Дубровіна // Вісник Національної академії наук України. – 2018. – № 5. – С. 23-26.

Єна В. Кримські вояжі академіка Вернадського / В. Єна // День. – 2013. – 15-16 березня (№ 47-48). – С. 13.

Єремєєв В. Філософсько-методологічна спадщина В. І. Вернадського / В. Єремєєв, А. Лопухін // Вісник Національної академії наук України. – 2010. – № 9. – С. 47-54.

Запорожан В. Ноосферне мислення Вернадського / В. Запорожан // Дзеркало тижня. – 2013. – 16 березня (№ 10). – С. 11.

Куліш Є. Проблеми наукознавства у творчому доробку В. І. Вернадського / Є. Куліш // Вісник Національної академії наук України. – 2009. – № 3. – С. 65-69.

Лавров В. Стаття В. І. Вернадського "Українське питання і російське суспільство у контексті пошуку ліберального вирішення національного питання на початку ХХ ст. / В. Лавров // Історичний журнал. – 2005. – № 3. – С. 58-63.

Матета О. А. Політико-психологічний аспект концептуальних ідей академіка В. І. Вернадського / О. А. Матета, О. В. Урін // Практична психологія та соціальна робота. – 2012. – № 2. – С. 55-57.

Наумовець А. Г. Інтелектуальні та ціннісні обрії Вернадського / А. Г. Наумовець // Вісник Національної академії наук України. – 2013. – № 7. – С. 83-86.

Онищенко О. С. В. І. Вернадський і Україна / О. С. Онищенко, В. А. Смолій, Л. А. Дубровіна // Вісник Національної академії наук України. – 2013. – № 3. – С. 38-66.

Онопрієнко В. І. В. І. Вернадський - історик науки (за матеріалами Міжнародної наукової конференції) / В. І. Онопрієнко // Вісник Національної академії наук України. – 2013. – № 7. – С. 53-60.

Онопрієнко В. І. Динаміка зростання дослідницьких інтересів В. І. Вернадського / В. І. Онопрієнко // Вісник Національної академії наук України. – 2013. – № 3. – С. 67-77.

Онопрієнко В. І. Український Вернадський. Роздуми над книгою / В. І. Онопрієнко // Вісник Національної академії наук України. – 2012. – № 11. – Павлишин В. І. Академік В. І. Вернадський у Києві: науково-організаційна діяльність у галузі мінералогії та суміжних наук / В. І. Павлишин // Вісник Національної академії наук України. – 2013. – № 3. – С. 78-87.

Патон Б. Слово президента НАН України академіка Бориса Патона про академіка В. І. Вернадського - великого вченого і мислителя, засновника Української академії наук / Б. Патон // Світогляд. – 2013. – № 1. – С. 3-7.

Пономаренко О. М. Мінералогія від Вернадського до сьогодення / О. М. Пономаренко, В. І. Павлишин, Г. О. Кульчицька // Вісник Національної академії наук України. – 2013. – № 12. – С. 58-63.

Протасов О. О. Наукова спадщина академіка В. І. Вернадського і вивчення життя в гідросфері / О. О. Протасов // Вісник Національної академії наук України. – 2013. – № 7. – С. 27-33.

Сигаловський Д. Ю. Академік Вернадський - засновник вчення про ноосферу / Д.Ю. Сигаловський // Країна знань. – 2008. – № 8 (59). – С. 30-33.

Ситник К. М. Геніальний син України Володимир Іванович Вернадський / К. М. Ситник, Т. В. Андріанова // Вісник Національної академії наук України. – 2013. – № 7. – С. 14-26.

Стеценко Є. І. Концепція геосфер і земних оболонок у науковій спадщині академіка В. І. Вернадського / Є. І. Стеценко, П. Г. Шищенко // Український географічний журнал. – 2018. – № 4. – С. 3-9.

Тіщенко Антоніна. Володимир Іванович Вернадський і бібліографія: діяльнісний підхід / А. Тіщенко // Бібліотечний форум України. – 2013. – № 1. – С. 55-59.

Тіщенко Антоніна. Роль та значення книги у житті вченого-природознавця Володимира Івановича Вернадського / А. Тіщенко // Бібліотечний форум України. – 2012. – № 3. – С. 52-59.

Українські сторінки життя й творчості Володимира Вернадського / А. Загородній, Л. Дубровіна, О. Онищенко, В. Смолій // Історія України. – 2013. – Березень (№ 5). – С. 4-21. ; Історія України. – Березень (№ 6). – С. 12-16.

Федотова Лариса. Володимир Вернадський в Україні / Лариса Федотова // Біологія і хімія в сучасній школі. – 2013. – № 2. – С. 40-41.

Ясь Олексій Васильович. Народження Академії. Коротка хроніка 1918 року, або як це було... / Олексій Васильович Ясь // Вісник Національної академії наук України. – 2018. – № 11. – С. 5-17.